

РЕФЕРАТ

Об'єкт дослідження: вплив планової діяльності на види та оселища об'єктів Смарагдової мережі, уточнення квартално-видільного переліку ідентифікованих місць зростання, перебування видів тварин та рослин, занесених до Червоної книги України та ідентифікація належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів.

Предмет дослідження: видове різноманіття флори і фауни, природні оселища, рідкісні та зникаючі види тварин і рослин, що занесені до Резолюцій 4 і 6 Бернської конвенції в межах об'єктів Смарагдової мережі, види тварин та рослин, занесені до Червоної книги України та праліси, квазіпраліси і природні ліси.

Мета роботи: провести дослідження щодо впливу планової діяльності на види та оселища об'єктів Смарагдової мережі, уточнення квартално-видільного переліку ідентифікованих місць зростання рослин, перебування видів тварин, занесених до Червоної книги України, на місці провадження планованої діяльності та проведення ідентифікації належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів.

Методи дослідження: польові (флористичні та еколого-популяційні); камеральні (ідентифікаційний, ботаніко-географічний, порівняльно-флористичний, картографічний) методи.

Польові роботи включали: обстеження території, де планується проведення суцільних санітарних рубок і суміжних територій в радіусі 100 м на предмет виявлення та ідентифікації природних оселищ, рослинних угруповань і видового різноманіття флори та фауни, що потребують охорони. Польові роботи виконані із використанням основних методів геоботанічних, зоологічних, орнітологічних досліджень із застосуванням візуальних спостережень та дослідження, опитування фахівців лісового господарства.

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Характеристика планованої діяльності філії «Білоцерківське лісове господарство»	5
2. Організація і проведення післяпроектного моніторингу	7
3. Результати післяпроектного моніторингу	11
3.1. Дослідження щодо впливу планованої діяльності на види та оселища об'єктів Смарагдової мережі	11
3.2. Квартально-видільний перелік ідентифікованих місць зростання, перебування видів тварин та рослин, занесених до Червоної книги України, на місці провадження планованої діяльності	29
3.3. Приналежність лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів та інформація щодо лісовідновлення	32
4. Моніторингові дослідження на ділянках планованої діяльності	33
Висновки	42
Література	46
Додатки	47

Вступ

На етапі провадження планованої діяльності післяпроектний моніторинг є одним із механізмів перевірки реального впливу лісогосподарської діяльності на складові навколишнього середовища, контролю за виконанням визначених екологічних умов провадження планованої діяльності та її виробничих характеристик, що впливають на довкілля. Моніторинг планованої діяльності на етапі її реалізації має на меті виявлення будь-яких розбіжностей та відхилень у прогнозованих рівнях впливу на довкілля і його зменшення.

Виконання плану післяпроектного моніторингу затвердженого відповідно до Висновку з оцінки впливу на довкілля від 18.12.2023 року №21/01-202371910890/1 планованої діяльності філії «Білоцерківське лісове господарство» ДП «Ліси України» «Використання лісових ресурсів у порядку проведення суцільних санітарних рубок (реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності 202371910890).

Філія «Білоцерківське лісове господарство» здійснює моніторинг упродовж періоду провадження планованої діяльності за впливом на види і природні оселища Смарагдової мережі, за видами занесеними до Червоної книги на місці провадження планованої діяльності, а також ідентифікацію належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів.

Результати післяпроектного моніторингу дають можливість лісокористувачу розробити превентивні заходи щодо зменшення негативного впливу лісогосподарської діяльності на раритетні компоненти біологічного різноманіття та забезпечує контроль за виконанням положень, визначених висновком про оцінку впливу на довкілля.

1. Характеристика планованої діяльності філії «Білоцерківське лісове господарство» та його локалізація

Дослідження з післяпроектного моніторингу здійснювали на виконання Висновку з оцінки впливу на довкілля від 18.12.2023 року №21/01-202371910890/1 планованої діяльності філії «Білоцерківське лісове господарство» ДП «Ліси України» «Використання лісових ресурсів у порядку проведення суцільних санітарних рубок (реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності 202371910890) і Плану проведення післяпроектного моніторингу.

На етапі післяпроектного моніторингу провадження планованої діяльності визначено дослідити вплив від суцільних санітарних рубок на види і природні оселища Смарагдової мережі, уточнити квартално-видільний перелік видів занесених до Червоної книги України на місці провадження планованої діяльності, а також провести ідентифікацію належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів.

Місцем провадження планованої діяльності, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, є територія лісового фонду філії «Білоцерківське лісове господарство».

Місцезнаходження юридичної особи: 09113, Київська обл., м. Біла Церква, вул. Січневого прориву, будинок 6.

Філія «Білоцерківське лісове господарство» включає 11 структурних підрозділи: Сквирське, Білоцерківське, Володарське, Томилівське, Снітинське, Снітинське (Дорогинське), Сухоліське, Тетерівстке, Ставищенське, Фастівське, Веприківське лісництва, що займають загальну площу у 53 874,8 га.

Головною породою, на більшій частині земель лісового фонду підприємства є сосна звичайна (*Pinus sylvestris*).

На 2024 р. визначено загальну площу 25,0 га для проведення суцільних санітарних рубок, з яких очікується заготівля деревини 3952 м³.

Станом на момент підготовки звіту план виконано на 92%, рубання здійснено на загальній площі 23,0 га, з яких заготовлено деревини 3011 м³ (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Фактична рубка лісу станом на 01.11. 2024 р. та заготівля деревини по філії «Білоцерківське лісове господарство» ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»

Тип лісогосподарської діяльності	Площа, га	Заготівля деревини, куб. м	Ліквідна деревина
Суцільні санітарні рубки	23,0	3011	2498
Всього	23,0	3011	2498

Суцільні санітарні рубки в філії «Білоцерківське лісове господарство» у 2024 році проводили відповідно до виписаних електронних лісорубних квитків <https://lk.ukrforest.com/forest-tickets/>.

Рубки завершено на 16 ділянках, про що складено Акти огляду місць використання лісових ресурсів.

2. Програма та методика досліджень

Обстеження територій філії «Білоцерківське лісове господарство» проводилося з метою дослідження впливу суцільних санітарних рубок на види і природні оселища Смарагдової мережі, уточнення квартально-видільного переліку видів занесених до Червоної книги України на місці провадження планованої діяльності, а також ідентифікації належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів відповідно до положень Висновку з оцінки впливу на довкілля 18.12.2023 року № 21/01-202371910890/1 планованої діяльності філії «Білоцерківське лісове господарство» ДП «Ліси України» та плану проведення післяпроектного моніторингу (табл. 2.1).

Проведення дослідження з післяпроектного моніторингу у 2024 р. охоплювало весняно-літній період у проміжки часу характерні для вегетаційного періоду рослин та життєвих циклів тварин.

Результати післяпроектного моніторингу подаються щорічно протягом наступного місяця за звітним до уповноваженого центрального органу та центрального апарату Держекоінспекції, а також забезпечується опублікування результатів на власному веб-сайті (у разі наявності) або веб-сайтах органів місцевого самоврядування відповідних адміністративно-територіальних одиниць, що можуть зазначати впливу планованої діяльності.

Програмою дослідження передбачалося проведення польових та камеральних робіт.

Застосовували такі методи дослідження: детально-маршрутні, описові, статистичні, аналітичні, порівняльні, біоіндикаційні, комплексні, ландшафтно-екологічні, ботанічні, зоологічні, орнітологічні, польові, ретроспективного аналізу, моніторингу, картографічні.

Польові наукові дослідження проведені на ділянках моніторингу за попередньо визначеними маршрутними шляхами. Маршрутні шляхи прокладено із врахуванням наявних ділянок планованої діяльності (суцільних санітарних рубок 2024 року) за загальноприйнятими методиками (Браун-Бланке).

План проведення післяпроектного моніторингу

на виконання Висновку з оцінки впливу на довкілля від 18.12.2023 року № 21/01-202371910890/1 планованої діяльності філії «Білоцерківське лісове господарство» ДП «Ліси України» «Використання лісових ресурсів у порядку проведення суцільних санітарних рубок

№	Предмет дослідження	Періодичність здійснення	Умови звітності
1.	Дослідження стану ґрунтів та активізації ерозійних процесів	Один раз на рік, після завершення рубок на оцінених ділянках	Результати післяпроектного моніторингу (звіти післяпроектного моніторингу) подаються щорічно протягом наступного місяця за звітним до уповноваженого центрального органу, а також забезпечується опублікування результатів та запитуваної інформації до початку провадження планованої діяльності на власному вебсайті (в разі наявності) або направляються до органів місцевого самоврядування відповідних адміністративно-територіальних одиниць, що можуть зазнати впливу планованої діяльності, для публікації їх вебсайтах вищезазначених органів. Моніторинг здійснюється щорічно з початку провадження планованої діяльності, весь термін реалізації діяльності та протягом п'яти років після закінчення діяльності
2.	Квартально-видільний перелік ідентифікованих місць зростання, перебування видів тварин та рослин, занесених до Червоної книги України, на місці провадження планованої діяльності	Один раз на рік	
3.	Дослідження щодо впливу планової діяльності на види та оселища об'єктів Смарагдової мережі	Один раз на рік, протягом реалізації планованої діяльності	
4.	Проведення роботи та надання інформації з метою проведення ідентифікації належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів згідно з вимогами «Методики визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів»	Один раз на рік	

Дослідження суміжних ділянок, які примикають до територій планованої діяльності проведено по контуру відводів деревостанів. По контуру ділянок суцільних санітарних рубок здійснювали дослідження ділянок на відстані 100 м.

При визначенні природних оселищ користувалися актуальною класифікацією оселищ EUNIS (2016) та характеристиками для визначення оселищ I-III рівнів з ознаками найбільшої діагностичної цінності. Також, порівнювали природні оселища з їх аналогами у Зеленій книзі України (Наказ Міндовкілля «Про затвердження переліків рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, та типових природних рослинних угруповань, які підлягають охороні і заносяться до Зеленої книги України, та природних рослинних угруповань, які вилучені із Зеленої книги України» № 368 від 17.12.2020 р.) та в Національному каталозі біотопів України (UkrBiotop), що включають інформацію про усю різноманітність біотопів (природних оселищ) України, загрози для них та рекомендації по збереженню.

З метою деталізації складу та структури фітоценозів закладали пробні площі (для вивчення деревостану (за ярусами) та чагарникового ярусу), а також площадки для оцінювання живого надґрунтового покриву (трав'янистого ярусу та дрібних чагарничків) і підросту основних деревних порід.

Дослідження рослинного покриву здійснювали за визначеними маршрутами на пробних і облікових площадках за загальноприйнятими методиками (Браун-Бланке). Загальна площа облікових площадок у межах виділів становила не менше 3 %. Пробні площі закладені згідно загально-прийнятих у лісовій таксації та лісовпорядкуванні методики відповідно до розроблених стандартів (ОСТ 56-69-83).

Серед об'єктів флори здійснювали аналіз деревних рослин, чагарників, трав'янистих рослин, лишайників. Особливу увагу приділяли насадженням з незадовільним санітарним станом, що визначені за результатами лісопатологічного обстеження, як уражені та з ознаками всихання сильної інтенсивності внаслідок пошкодження верхівковим короїдом і враження кореневою губкою.

Проективне вкриття у розрізі трав'янистих рослин визначали відповідно до частки кожного виду із градацією 5 %. Облік підросту деревних порід проводили на закладених площадках вздовж маршрутних ходів із визначенням виду, орієнтовного віку, висоти та кількості екземплярів.

Дослідження основних, зникаючих і рідкісних видів фауни здійснювали за попереднім аналізом матеріалів лісовпорядкування та мисливського впорядкування лісового фонду, бонітування мисливських угідь, проведених обліків мисливських тварин та іншої наявної інформації щодо локалізації видів у межах лісового фонду підприємства.

Ідентифікацію плазунів та комах й інших представників фауни проводили візуально; птахів – візуально, за наявністю місць гніздування, слідів життєдіяльності та за співом; ссавців – візуально та за слідами життєдіяльності.

Назви видів флори та фауни і типів рослинних угруповань зазначали відповідно до номенклатури, прийнятої у спеціальній літературі. Виявлені під час польових дослідження види тварин і рослин було ідентифіковано з використанням наукової літератури та порівняно з переліком видів, що підлягають особливій охороні на території області, переліком видів Червоної книги України, Резолюцій 4 і 6 Бернської конвенції, Європейського Червоного Списку, МСОП та CITES, переліком рослинних угруповань, зазначених у Зеленій книзі України та Національному каталозі біотопів України.

Польові обстеження проведено доктором біологічних наук, професором, Волошиною Наталією Олексіївною.

Відповідно до частини 5 статті 12 Закону України «Про Червону книгу України», не допускається оприлюднення відомостей про точне місце перебування (зростання) об'єктів Червоної книги України та інших відомостей про них, якщо це може призвести до погіршення умов охорони та відтворення цих об'єктів. З цих позицій, інформація про місця перебування тварин Червоної книги, що є об'єктами незаконного полювання або торгівлі, або про місця зростання рослин Червоної книги України, що є об'єктами незаконного вилучення з природи для комерційних чи утилітарних цілей, є конфіденційною. До зазначеної інформації застосовується частина 8 статті 4 Закону «Про оцінку впливу на довкілля» та частини 9 і 18 «Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля» (постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 р. № 1026).

3. Результати післяпроектного моніторингу

3.1. Дослідження щодо впливу планованої діяльності на види та оселища об'єктів Смарагдової мережі

До об'єкта Смарагдової мережі Ros river valley (UA0000272) входять ділянки філії «Білоцерківське лісове господарство»:

- Томилівського лісництва (кв. 1-68, 82-96, 116-144, 148, 155, 160, 164, 165, площа 3271,8 га);
- Сухоліського лісництва (кв. 1-93, 121, 123, площа 3712,9 га);
- Володарського лісництва (кв. 1-20, 24-53, 73, 74, 76-79, 81-83, 86, 89, 98, площа 4721,9 га);
- Білоцерківського лісництва (кв. 69-88, 143-163, 167, площа 719,4 га).

До об'єкта Смарагдової мережі Unava (UA0000161) входять ділянки філії «Білоцерківське лісове господарство»:

- Веприківського лісництва (кв. 1-56, 58-90, площа 4858,8 га);
- Фастівського лісництва (кв. 1-5, 7-12, 17-22, 27-31, 33-90, 116-128, площа 4358,6 га);
- Снітинського лісництва (кв. 60-87 площа 1302,4 га).

Загальна характеристика об'єктів Смарагдової мережі, які перекриваються із лісовими масивами філії «Білоцерківське лісове господарство» або знаходяться неподалік, наведено у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Характеристика об'єктів Смарагдової мережі

Код об'єкту мережі	Назва об'єкту мережі	Площа, га	Кількість об'єктів охорони (види, оселища), шт								
			оселища	птахи	ссавці	рептилії	амфібії	риби	безхребетні	рослини	всі таксони
UA0000161	Unava	13 331	7	17	2	1	1	3	5	0	36
UA0000272	Ros river valley	90 800,07	24	10	-	1	1	6	2	3	47

Аналіз розташування ділянок, які відведені в суцільну санітарну рубку на 2024 рік показав, що ділянки Томилівського лісництва (кв. 31 вид. 7, площа 2,7 га), Сухоліського лісництва (кв. 81, вид. 6, площа 0,7 га) і Володарського лісництва (кв. 4, вид. 28, площа 0,6 га) входять до меж об'єкту Смарагдової мережі Ros river valley (UA0000272). Ділянки Снітинського лісництва (кв. 72, вид. 21, площа 1,1 га; кв. 73, вид. 13, площа 2,9 га; кв. 64, вид. 8, площа 0,7 га; кв. 64, вид. 16, площа 0,9 га; кв. 65, вид. 4, площа 12,6 га; кв. 80, вид. 8, площа 2,0 га; кв. 89 вид. 19, площа 2,4 га та кв. 90 вид. 14, площа 2,0 га) входять до Unava (UA0000161).

Природні оселища під охороною Резолюції 4 Бернської конвенції

Із оселищ, що охороняються на території об'єкту Смарагдової мережі Unava (UA0000161) і входять до філії «Білоцерківське лісове господарство» зустрічаються фрагменти водних оселищ G1.1 Прирічкові та галерейні ліси із домінуванням *Alnus*, *Betula*, *Populus* чи *Salix* і G1.21 : Мішані прирічкові затоплені та галерейні ліси у Веприківському лісництві (кв. 1-5, 10, 16-21, 23, 33, 43, 50, 54); Фастівського лісництва (кв. 5, 11, 12, 29-31, 35-37, 51, 52) і Снітинського лісництва (кв. 89-90, 93) та на території об'єкту Смарагдової мережі Ros river valley (UA0000272) G1.7 : Термофільні листопадні ліси – в Білоцерківському (кв. 91 вид. 8; кв. 90 вид. 2) і Володарському (кв. 92 вид. 8) лісництвах; G1.8 : Ацидофільні дубові ліси – в Білоцерківському (кв. 104 вид. 8) і Томилівському (кв. 77 вид. 2) лісництвах; G1.11 : Прирічкові вербові ліси; G1.3 : Середземноморські заплавні ліси – у Володарському (кв. 68 вид. 4) лісництві та біотоп Д1.8 Антропогенні широколистяні ліси – в Томилівському (кв. 159 вид. 1, 2) лісництві.

Типи природних оселищ, що підлягають збереженню, або можуть бути включені до таких в межах лісового фонду філії «Білоцерківське лісове господарство» представлені в табл. 3.2.

Природні оселища, що підлягають збереженню, або можуть бути включені до таких в межах лісового фонду філії «Білоцерківське лісове господарство»

Код і назви типів оселищ	Додаток I Оселищної Директиви ЄС	Національний каталог	Локалізація, лісництво, квартал, виділ
G1.1 Прирічкові та галерейні ліси із домінуванням <i>Alnus</i> , <i>Betula</i> , <i>Populus</i> чи <i>Salix</i>	91E0 Заплавні ліси з <i>Alnus glutinosa</i> та <i>Fraxinus excelsior</i> (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae). 92A0 Галерейні ліси з <i>Salix alba</i> та <i>Populus alba</i> .	Європейські типи лісів: 12.1 Прибережні ліси.	
G1.21 : Мішані прирічкові затоплені та галерейні ліси	91E0 : Заплавні ліси з <i>Alnus glutinosa</i> та <i>Fraxinus excelsior</i> (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae).	Можуть зустрічатися як перехідна смуга між великими річками і заплавленими лісами та такими як C1.221, C1.222, C1.223, C1.224	
G1.7 Термофільні листопадні ліси	91I0*Euro-Siberian steppic woods with <i>Quercus</i> spp. / Євросибірські степові діброви	Д1.4.1 Слабоацидофільні флористично багаті дубові і сосново-дубові ліси	
G1.8 Ацидофільні дубові ліси	9190 Old acidophilous oak woods with <i>Quercus robur</i> on sandy plains / Старовікові ацидофільні дубові ліси з <i>Quercus robur</i> на піщаних рівнинах.	Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	
G1.11 Прирічкові вербові ліси; G1.3Середземноморські заплавні ліси	91E0*Alluvial forests with <i>Alnus glutinosa</i> and <i>Fraxinus excelsior</i> (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae) / Заплавні ліси з <i>Alnus glutinosa</i> та <i>Fraxinus excelsior</i> (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae).	Д1.6.1 Заплавні вербові і тополеві ліси	
-	-	Д1.8 Антропогенні широколистяні ліси	

Природні оселища в Унава (UA0000161) представлені семи типами, з них: водно-болотних – 2, лучно-трав'янистих – 1; пустищних – 1; лісових – 3. Нижче наведено їх коротку характеристику та особливості розміщення на досліджуваній території. Водні оселища на території лісового господарства розташовані переважно на мілководних ділянках р. Унава, р. Рось і окремих лісових водоймах. Найбільші площі зайняті природним оселищем типу G1.7. : Термофільні листопадні ліси (1000 га).

Об'єкти Смарагдової мережі Ros river valley (UA0000272) вирізняється багатством біотопів, що охороняються. Із 24 типів природних оселищ I-III рівнів класифікації EUNIS та оселищ з Резолюції 4 (1996) Постійного комітету Бернської конвенції (2016), найбільші площі займає біотоп C.1.223 : Вільноплаваючі скупчення *Stratiotes aloides* (100 га).

Водні біотопи C1.224 : Вільноплаваючі колонії *Utricularia australis* та *Utricularia vulgaris*; C1.225 : Угруповання *Salvinia natans*; C1.32 : Вільноплаваюча рослинність евтрофних водойм; C.1.33 : Вкорінена занурена рослинність евтрофних водойм; C1.3411 : Угруповання водяних жовтеців на мілководдях; C1.3413 : Зарості *Hottonia palustris* на мілководдях; C. 2.27 : Мезотрофна рослинність швидких водотоків; C2.28 : Евтрофна рослинність швидких водотоків; C2.33 : Мезотрофна рослинність повільнотекучих водотоків та прибережна мезотрофна рослинність на мулистих субстратах; D5.2 : Зарості крупних осок переважно без застою води.

Серед аналогів природних оселищ типів C1.222, C1.223, C1.224, C1.225, C1.3411, C1.3413, C. 2.27, C. 2.28 в Зеленій книзі України реєструють наступні типи рослинних угруповань: в мезотрофних та евтрофних водоймах: 135. Угруповання формації альдрованди пухирчастої (*Aldrovandeta vesiculosae*); 137. Угруповання формації водяного горіху плаваючого (*Trapeta natantis*); 139. Угруповання формації водяного жовтецю Ріона (*Batrachieta rionii*) 140. Угруповання формації глечиків жовтих (*Nuphareta luteae*); 143. Угруповання формації куширу донського (*Ceratophylleta tanaitici*); 144. Угруповання формації

куширу напівзануреного (*Ceratophylleta submersi*); 145. Угрупування формації латаття білого (*Nymphaeeta albae*); 146. Угрупування формації латаття сніжно-білого (*Nymphaeeta candidae*); 150. Угрупування формації плавуна щитолистого (*Nymphoideta peltatae*); 153. Угрупування формації рдесника альпійського (*Potamogetoneta alpini*); 154. Угрупування формації рдесника довгого (*Potamogetoneta praelongi*); 155. Угрупування формації рдесника сарматського (*Potamogetoneta sarmatici*); 156. Угрупування формації рдесника туполистого (*Potamogetoneta obtusifolii*); 158. Угрупування формації ряски горбатой (*Lemneta gibbae*); 159. Угрупування формації сальвінії плаваючої (*Salvinieta natantis*).

Природні оселища об'єднують угруповання вкорінених або вільноплаваючих рослин з вегетативними і генеративними органами, зануреними у товщу води, або плаваючими на її поверхні. Поширені в мезотрофних, мезоевтрофних та евтрофних водоймах з повільною або відсутньою течією. Приурочені переважно до мілководь водойм з незначною глибиною води (50–100 см) та мулистими донними відкладами. На ділянках зі значною глибиною та у водоймах зі швидкою течією формуються розріджені ценози. Приурочені, здебільшого, до мулистих, рідше піщаних, чи торф'янистих донних відкладів з високим (рідше помірним) вмістом органічних та азотистих сполук. Представлені трьома ярусами, з яких найбільше розвинутий підводний та наводний. Надводний формується рідко, він розріджений, складений повітряно-водними видами. Ценози переважно монодомінантні. Виділяються численні варіанти за ступенем евтрофності води та життєвою формою домінантів. Більшість біотопів мають в тій чи іншій мірі порушену природну структуру, є фрагментованими.

Формуванню цих типів біотопів сприяють розвинуті заплави понизь великих річок. Біотопи поширені на схилах і днищах неглибоких западин, на рівнинних ділянках прируслової та центральної частин заплави, на ділянках з багатими на поживні речовини ґрунтами – лучними, болотисто-лучними та лучно-болотними, рідше торф'янистими або дерновими часто оглеєними і

мулистими різного механічного складу – від піщаних до глинистих, переважно із нейтральною реакцією ґрунтового розчину. Режим використання угідь – переважно сінокісний або комбінований, помірний.

За охоронним статусом представлені оселища мають найменший рівень загрози.

Площа 0,001 – 10 га

Репрезентативність А-В.

Збереженість А.

C2.33 : Мезотрофна рослинність повільно текучих водотоків;

C2.34 : Евтрофна рослинність повільно текучих водотоків

Аналоги в UkrBiotop: С:1.1 Плаваючі на поверхні і в товщі води гідрофіти; С:1.2 Прикріплені до дна макрофіти (евгідатофіти); С:1.3 Вкорінені макрофіти з плаваючими на поверхні води листям (аерогідатофіти).

Аналоги в Зеленій книзі України відсутні.

Біотоп об'єднує угруповання вкоріненних рослин з вегетативними і генеративними органами, зануреними у товщу води або плаваючими на її поверхні. Ценози поширені в мезотрофних, мезоевтрофних та евтрофних водотоках, переважно із повільною течією. Приурочені переважно до мілководь з незначною глибиною води (до 100–200 см) та мулистими, торф'янистими, чи пісковими донними відкладами. На ділянках із значною глибиною та у водотоках зі швидкою течією формуються розріджені ценози. Найбільш виражений підводний та наводний яруси. Надводний зазвичай не формується. Лише у прибережній смузі можуть траплятись поодинокі повітряно-водні види. В рукавах, заводях, захищених від вітру місцях з'являються *Lemna minor*, *Salvinia natans* та *Spirodela polyrrhiza*. Ценози переважно монодомінантні. В залежності від швидкості течії, рівня води (пори року) та ступеня евтрофності води зовнішній вигляд ценозів може значно змінюватися.

Загрозами для цього біотопу є: зміна гідрологічного режиму водойм, забруднення та евтрофізація водотоків, зарегулювання заплав, експансія інвазійних видів рослин.

Репрезентативність – А.

Збереженість – А.

G1.11 : Прирічкові вербові ліси

Аналоги в UkrBiotop: G:1.111 Довгозаплавні вербняки з *Salix alba*; G:1.112 Короткозаплавні вербняки з *Salix alba*; G:1.1123 Осокорники з *Populus alba*, *Populus nigra*.

Аналоги в Зеленій книзі України відсутні.

Угрупування сформовані видами дерев, які здатні витримувати часте і тривале затоплювання поверхневими або ґрунтовими водами. Одним з основних факторів їх розвитку є значне щорічне відкладення седименту, яке відбувається внаслідок весняних повеней. Біотопи формуються на важких, багатих на поживні речовини, глибокосуглинистих мулуватоболотних або супіщаних дерново-глейових ґрунтах, переважно по берегах великих рівнинних річок, у заплавах.

Загрози для біотопу пов'язані зі зміною гідрологічного режиму (меліорація, будівництво дамб, зниження рівня ґрунтових вод), господарська діяльність людини та експансія інвазивних видів рослин, поширення насаджень тополі гібридної.

Площа біотопу в межах об'єкту Ros river valley (UA0000272) складає 55 га.

Репрезентативність А.

Збереженість А.

D5.2 Зарості крупних осок переважно без застою води. Приурочені до мілководь евтрофних або дистрофних водойм з рН 5,5–8,5, в яких проходять процеси сплавино- та торфоутворення (стариці, стави, лісові заростаючі водойми), з потужними (більше 1–5 м) мулистими, чи мулисто-торф'янистими органічними донними відкладами та слабокислою реакцією середовища. Ценози відіграють значну роль на кінцевих етапах заростання обмілілих водойм. В

залежності від умов, їх розвиток проходить в напрямку утворення евтрофних або оліготрофних боліт.

Площа: 0,5-12 га.

Репрезентативність: В.

Ступінь збереженості: А.

E1.9. Незімкнені несередземноморські сухі кислі та нейтральні трав'яні угруповання, у тому числі континентальні трав'яні угруповання на дюнах

Рідкісні для території філії «Білоцерківське лісове господарство» ДП «Ліси України» біотопи, які сформовані на безлісних підвищених ділянках піщаних терас річок Унава і Рось, а також на алювіальних відкладах в заплаві річки, де приурочені переважно до підвищених елементів рельєфу – високих грив та гряд або на рівнинних ділянках. Приурочені до дернових, піщаних та опідзолених, ґрунтів з нейтральною або слаболужною реакцією ґрунтового розчину та низьким умістом поживних речовин.

Репрезентативність: А.

Ступінь збереженості: А.

E3.4. Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки. Рідкісні для території філії «Білоцерківське лісове господарство» ДП «Ліси України» біотопи приурочені до евтрофних і мезотрофних місцезростань у знижено-рівнинних ділянках по лівому берегу р. Унава, р. Рось та заплавної водойми мулистолучними та муристо-торф'янистими ґрунтами з ознаками опідзолювання, мінеральними ґрунтами переважно важкого механічного складу і близьким заляганням ґрунтових вод.

Площа: 1 га.

Репрезентативність: А.

Ступінь збереженості: А.

F9.1 : Прирічкові чагарники

Аналоги в UkrBіотop: G:1.115 Вербові зарості на заплавах річок.

В Зеленій книзі України аналоги біотопу відсутні.

Прирічкові чагарники – це чагарникові зарості широколистяних верб, наприклад, *Salix pentandra*, біля річок. Також зарості *Alnus* spp. та вузьколистих верб, наприклад, *Salix elaeagnos*, якщо вони менше 5 метрів заввишки. Прирічкові чагарники *Hippophaë rhamnoides* та *Myricaria germanica*. За виключенням берегів річок, де домінують більш високі вузьколисті верби *Salix alba*, *Salix purpurea*, *Salix viminalis*, які розглядаються як лісові оселища. Лісогосподарська діяльність (крім штучного заліснення) не впливає.

Вологі луки у заплавах характеризуються домінантними видами як луговик дернистий (*Deschampsia cespitosa*), гадючник болотяний (*Filipendula ulmaris*), очерет звичайний (*Phragmites australis*), наявні дудник болотний (*Angelica palustris*), гірчак зміїний (*Bistorta officinalis*), тирлич вузьколистий (*Gentiana pneumonanthe*), синюха блакитна (*Polemonium caeruleum*), верба (*Salix rosmarinifolia*), родовик лікарський (*Sanguisorba officinalis*), черемиця Лобеля (*Veratrum lobelinum*) та інші.

Найбідніші екотопи зайняті сосновими лісами союзу. Деревний ярус утворений сосною (*Pinus sylvestris*), інколи березою (*Betula pendula*), як правило, є домішка дуба (*Quercus robur*). В чагарниковому ярусі (6 %) переважає *Quercus robur*, в трав'яному (22 %) здебільшого домінує костриця овеча (*Festuca ovina*) або конвалія травнева (*Convallaria majalis*).

Репрезентативність – А.

Збереженість – А.

G1.7. Термофільні листопадні ліси. Дубові ліси поширені на підвищених ділянках держлісфонду філії «Білоцерківське лісове господарство» ДП «Ліси України» з зімкненістю крон 0,7–1,0. Угруповання сформовані на щербенистих бурих ґрунтах на карбонатах.

Площа: бл. 1000 га Репрезентативність: В.

Ступінь збереженості: В.

G1.A1. Ліси *Quercus* – *Fraxinus* – *Carpinus betulus* на евтрофних і мезотрофних ґрунтах. Густі дубово-ясеневі-грабові ліси (зімкненість 0,9–1,0)

з багатоярусним деревостаном, які сформовані на бурих опідзолених ґрунтах в межах філії «Білоцерківське лісове господарство» ДП «Ліси України».

Площа: бл. 200 га Репрезентативність: А.

Ступінь збереженості: В.

G3.4232. Сарматські ліси степової зони з *Pinus sylvestris*. Рідкісні для території філії «Білоцерківське лісове господарство» ДП «Ліси України» ділянки континентальних ксерофітних борів, поширені на борових терасах річок Унава і Рось. Приурочені до вершин та схилів піщаних дюн та локальних підвищень, що тягнуться у вигляді горбистих пасм з піщаними слабопідзолистими та дерновослабопідзолистими легкими, слабозакріпленими ґрунтами, бідними на поживні речовини, переважно із нейтральною реакцією ґрунтового розчину.

Площа: 200 га

Репрезентативність: В.

Ступінь збереженості: В.

У складі цих угруповань можливими є реєстрації місцезростань видів зі списку Резолюції 6 Бернської конвенції – *Astragalus tanaiticus*, *Iris pineticola*, *Jurinea cyanooides*, *Pulsatilla patens*, *Thesium ebracteatum*.

Можливою є присутність рідкісних видів з переліку Резолюції 6 Бернської конвенції – *Iris pineticola*, *Jurinea cyanooides*, *Pulsatilla patens*.

На ділянках провадження суцільних санітарних рубок філії «Білоцерківське лісове господарство» ДП «Ліси України» у 2024 р. не реєстрували види рослин і тварин, занесені до Резолюції 6 Бернської конвенції в межах об'єктів Смарагдової мережі Unava (UA0000161) і Ros river valley (UA0000272) рослинні угруповання Зеленої книги України.

У випадку трапляння під час наступних моніторингових досліджень чи провадження планованої діяльності природних оселищ, що охороняються Резолюцією 4 Бернської конвенції та рослинних угруповань Зеленої книги України, такі ділянки будуть вилучені із відомості чергової лісосіки.

*Отже, на ділянках філії «Білоцерківське лісове господарство», що включені до об'єкта Смарагдової мережі Unava (UA0000161) зустрічаються природні оселища під охороною Резолюції 4 Бернської конвенції, а саме фрагменти водних оселищ G1.1 Прирічкові та галерейні ліси із домінуванням *Alnus*, *Betula*, *Populus* чи *Salix* і G1.21 : Мішані прирічкові затоплені та галерейні ліси – у Венриківському лісництві (кв. 1-5, 10, 16-21, 23, 33, 43, 50, 54); Фастівському лісництві (кв. 5, 11, 12, 29-31, 35-37, 51, 52) і Снітинському лісництві (кв. 89-90, 93); на ділянках, що включені до території об'єкту Смарагдової мережі *Ros river valley* (UA0000272): G1.7 : Термофільні листопадні ліси – в Білоцерківському (кв. 91 вид. 8; кв. 90 вид. 2) і Володарському (кв. 92 вид. 8) лісництвах; G1.8 : Ацидофільні дубові ліси – в Білоцерківському (кв. 104 вид. 8) і Томилівському (кв. 77 вид. 2) лісництвах; G1.11 : Прирічкові вербові ліси і G1.3 : Середземноморські заплавні ліси – у Володарському (кв. 68 вид. 4) лісництві та біотоп Д1.8 Антропогенні широколистяні ліси – в Томилівському (кв. 159 вид. 1, 2) лісництві.*

На ділянках суцільних санітарних рубок в межах філії «Білоцерківське лісове господарство» в 2024 р. не було виявлено природних оселищ під охороною Резолюції 4 Бернської конвенції та рослинних угруповань Зеленої книги України. У випадку виявлення таких під час наступних моніторингових досліджень, будуть вжиті заходи відповідно до вимог природоохоронного законодавства України.

Флора під охороною Резолюції 6 Бернської конвенції

На території об'єкту Unava (UA0000161) Смарагдової мережі не зареєстровано видів рослин, які мають міжнародний охоронний статус згідно Резолюції 6 (1998) Бернської конвенції про охорону дикої флори та фауни та природних середовищ існування в Європі. Водночас, територія характеризується фауністичним багатством.

На території об'єкту Unava (UA0000161) Смарагдової мережі не зареєстровано видів рослин, які мають міжнародний охоронний статус згідно Резолюції 6 (1998) Бернської конвенції про охорону дикої флори та фауни та природних середовищ існування в Європі. Водночас, територія характеризується фауністичним багатством.

В об'єкті Смарагдової мережі Ros river valley (UA0000272) Резолюцією 6 Бернської конвенції охороняються три види рослин: аденофора лілієлиста або дзвінка звичайна (*Adenophora liliifolia*), наголоватки волошкові (*Jurinea cyanooides*) і серпій різнолистий (*Klasea lycorifolia*). До Червоної книги України ці види не занесено.

Коротку характеристику рослин, що охороняється Резолюцією 6 Бернської конвенції в об'єкті Ros river valley (UA0000272) наводимо нижче у табл. 3.3.

Таблиця 3.3

Перелік видів рослин, що підлягають охороні в об'єктах Смарагдової мережі

Детальна інформація надається у звіті з конфіденційною інформацією

Отже, в лісовому фонді філії «Білоцерківське лісове господарство», на ділянках, які включені до об'єкту Смарагдової мережі Ros river valley (UA0000272) можуть реєструвати види рослин, що мають міжнародний охоронний статус згідно Резолюції № 6 (1998) Бернської конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі.

За результатами проведених польових досліджень у межах ділянок планованої діяльності філії «Білоцерківське лісове господарство» не виявлено видів рослин занесених до Резолюції 6 Бернської конвенції.

Фауна під охороною Резолюції 6 Бернської конвенції

В межах об'єкту Смарагдової мережі Ros river valley (UA0000272) під охороною Резолюції 6 Бернської конвенції знаходиться 13 видів тварин, в тому числі: 3 – птахів, 1 – амфібій, 1 – рептилій, 6 – риб та 2 – безхребетних.

В межах об'єкту Смарагдової мережі Unava (UA0000161) під охороною Резолюції 6 Бернської конвенції знаходиться 29 видів тварин, в тому числі: 2 – ссавці, 17 – птахів, 1 – амфібій, 1 – рептилій, 3 – риби та 5 – безхребетних.

У офіційному переліку видів тварин, що потребують охорони в об'єкті Смарагдової мережі Unava (UA0000161), зазначено лише два види ссавців – видра річкова та бобер європейський (табл. 3.4). Обидва види зустрічаються на території держлісфонду філії «Білоцерківське лісове господарство» і належать до екологічної групи наземно-водних ссавців.

Таблиця 3.4

Перелік видів ссавців, що підлягають охороні в об'єктах
Смарагдової мережі та їх охоронні категорії

Детальна інформація надається у звіті з конфіденційною інформацією

Обидва види протягом усього річного циклу щільно пов'язані з водоймами (заростями вищих водних рослин на мілководдях та куртинами дерев або чагарників вздовж берегів) та навколоводними біотопами, меліоративними каналами, болотами.

Бобер і видра дифузно поширені вздовж усього відтинку річок Унава і Рось в межах території лісового господарства, причому видра може здійснювати кормові переходи вздовж берегів на великі відстані. Специфіка біотопічного розподілу цих тварин відповідно робить їх мало чутливими до наслідків лісгосподарської діяльності, якщо та не призводить до зміни гідрологічного режиму. Чисельність видів залежить від наявності придатних водойм, що не пересихають, забезпеченості природними кормами (чагарникові верби, м'яколистяні види дерев, водні макрофіти — для бобра; риба, ракоподібні, водні молюски — для видри).

До Червоної книги України занесено один вид – надається у звіті з конфіденційною інформацією.

В об'єкті Смарагдової мережі Ros river valley (UA0000272) охороняється 3 види птахів: лелека білий (*Ciconia ciconia*), кулик-довгоніг чорнокрилий

(*Himantopus himantopus*) і мородунка (*Xenus cinereus*); в об'єкті Unava (UA0000161) відмічені 16 видів птахів що, підлягають охороні відповідно до Бернської конвенції та один вид важливий для збереження – яструб великий (*Accipiter gentilis*) (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Перелік видів птахів, що підлягають охороні в об'єктах Смарагдової мережі
Детальна інформація надається у звіті з конфіденційною інформацією

Із видів, занесених до Червоної книги України в лісових масивах господарства можуть зустрічатися види птахів – надається у звіті з конфіденційною інформацією.

При наявності цінних та рідкісних дерев важливих для збереження місць гніздування птахів, вони будуть збережені та зазначені у переліку лісорубного квитка як такі, що не підлягають рубанню. На ділянках суцільних зрубів кількість таких дерев становить не менше 5 на 1 га.

До переліку видів, що потребують охорони в досліджуваних об'єктах Смарагдової мережі, зазначено лише один вид плазунів – черепаха болотяна (табл. 3.6).

Таблиця 3.6

Перелік видів плазунів, що підлягають охороні в об'єктах
 Смарагдової мережі та їх охоронні категорії

№	Назва (укр.)	Назва (лат.)	ЧКУ	МСОП	ЄЧС	Берн	Бонн	CITES
1	Черепаха болотяна	<i>Emys orbicularis</i>	-	NT	NT	2	-	-

Вид зустрічається на території держлісфонду ДП «Білоцерківське лісове господарство» і його помешкання протягом усього річного циклу пов'язані з водоймами (ділянки з слабопроточною або зі стоячою водою) та навколоводними біотопами. У репродуктивний період черепахи потребують наявності доступних відкритих або напіввідкритих ділянок берега з піщаними пляжами, де ці плазуни роблять кладку яєць. В цей час самі тварини та їх кладки є дуже вразливими. На порушених ділянках їх хижаками можуть виступати

синантропні (ворона сіра) або інтродуковані (собака єнотоподібний) види тварин, а також різні аспекти діяльності людини (різкі зміни рівня води, забруднення водойм, браконьєрство). Черепаха болотяна дифузно поширена на ділянках з повільною течією вздовж усього відтинку річок Унава і Рось в межах території ДП «Білоцерківське лісове господарство». Екологічні особливості та біотопічний розподіл черепахи болотяної робить її малочутливим до наслідків лісогосподарської діяльності видом, якщо це не призводить до зміни гідрологічного режиму. Чисельність виду залежить від наявності водойм, що не пересихають та рівня переслідування з боку хижаків та людини.

Амфібії

У переліку видів амфібій, що потребують охорони в досліджуваних об'єктах Смарагдової мережі, зазначено лише один вид – кумку червоночерева (табл. 3.7).

Кумка червоночерева населяє вологі біотопи навколо водойм, в тому числі вологі ділянки лісу вздовж берегів, де активно полюють на безхребетних. Для розмноження вид потребує наявності у весняно-літній період мілководних водойм, що добре прогріваються, але не пересихають.

Таблиця 3.7

Перелік видів амфібій, що підлягають охороні в об'єктах Смарагдової мережі та їх охоронні категорії

№	Назва (укр.)	Назва (лат.)	ЧКУ	МСОП	ЄЧС	Берн	Бонн	CITES
1	Джерлянка червоночерева	<i>Bombina bombina</i>	-	-	-	2	-	-

Лісогосподарська діяльність, внаслідок якої із екосистем видаляється мертва деревина, зменшується кількість лісового опаду та збільшується рівень освітленості територій і, як наслідок зменшується кількість безхребетних, може негативно впливати на чисельність кумки червоночеревої. Проте визначальним фактором для збереження популяції виду є стабільність гідрологічного режиму, що наразі залежить від кліматичних показників та господарської діяльності.

Риби

Перелік видів риб, що підлягають охороні в об'єктах Unava (UA0000161) і Ros river valley (UA0000272) Смарагдової мережі налічує 3 види, які зустрічаються у водоймах на території ДП «Білоцерківське лісове господарство»: в'юн звичайний, щипавка звичайна та гірчак європейський.

В Ros river valley (UA0000272) налічується 6 видів риб під охороною Резолюції 6 Бернської конвенції: білизна звичайна (*Aspius aspius*), щипавка звичайна (*Cobitis taenia*), в'юн звичайний (*Misgurnus fossilis*), чехоня (*Pelecus cultratus*), гірчак європейський (*Rhodeus amarus*) і пічкур білоперий (*Romanogobio albipinnatus*) (табл. 3.8).

Таблиця 3.8

Перелік видів риб, що підлягають охороні в об'єктах
Смарагдової мережі та їх охоронні категорії

№	Назва виду	Наявність на території				Характерний біотоп
		ЧКУ	Берн	МСОП	Регіон	
1.	Гірчак європейський		+	+		річки
2.	Щипавка звичайна		+	+		річки
3.	В'юн звичайний		+			річки
4.	Білизна звичайна		+	+		річки
5.	Пічкур білоперий		+			річки
6.	Чехоня		+	+		річки
Всього		-	6	4	-	

Усі види на досліджуваній території населяють дрібні мілководні ділянки річок Унава і Рось та їх притоків та не чутливі до наслідків лісогосподарської діяльності. Зменшення чисельності їх популяцій пов'язане зі зміною гідрологічного режиму водойм та їх евтрофікацію внаслідок впливу сільського господарства.

Безхребетні

Перелік видів комах, що підлягають охороні в об'єктах Unava (UA0000161) Смарагдової мережі включає 5 видів, два з яких (вусач великий дубовий західний та жук-олень) є рідкісними видами, помешкання яких приурочені до

старовікових та перестійних деревостанів філії «Білоцерківське лісове господарство» (табл. 3.9).

Перелік видів безхребетних, що підлягають охороні в об'єкті Ros river valley (UA0000272) Смарагдової мережі включає 2 види: жук-олень (*Lucanus cervus*) і закрутка вузькорота (*Vertigo angustior*).

В подальшому, при проведенні моніторингових досліджень, можливе виявлення ще ряду видів із зазначеного переліку.

Таблиця 3.9

Перелік видів безхребетних тварин, що підлягають охороні в об'єктах Смарагдової мережі та їх охоронні категорії

№	Назва (укр.)	Назва (лат.)	ЧКУ	МСОП	ЄЧС	Берн
1	Вусач великий дубовий західний	<i>Cerambyx cerdo</i>	ВР	VU	Е	3
2	Плавунець дволінійний	<i>Graphoderus bilineatus</i>	НВ	-	-	2
3	Білоноско болотяна	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	-	-	-	2
4	Жук-олень	<i>Lucanus cervus</i>	РД	-	-	3
5	Дукачик непарний	<i>Lycaena dispar</i>	-	LR	Е	2
6	Закрутка вузькорота	<i>Vertigo angustior</i>		VU		2

Місцеіснування видів вусач великий дубовий західний (*Cerambyx cerdo*) і жук-олень (*Lucanus cervus*) приурочені до старовікових та перестійних деревостанів ДП «Білоцерківське лісове господарство». Вони є виключно лісовими видами, личинки яких розвиваються у деревині. Види у своєму розвитку пов'язані насамперед із дубом. Старовікові дубові насадження або насадження за участі дуба є їх типовими біотопами.

Дукачик непарний, закрутка вузькорота (*Vertigo angustior*) та закрутка вузькорота – водні представники безхребетних, біотопом яких є водойми зі стоячою водою, з лісовим середовищем пов'язані мало і лісогосподарські заходи на стан їх популяцій можуть мати лише побічний вплив.

Під час моніторингових досліджень видів тварин під охороною Резолюції 6 Бернської конвенції на ділянках суцільних санітарних рубок виявлено не було.

В межах об'єкту Смарагдової мережі Ros river valley (UA0000272) під охороною Резолюції 6 Бернської конвенції знаходиться 3 види рослин і 13 видів тварин, в тому числі: 3 – птахів, 1 – амфібій, 1 – рептилій, 6 – риб та 2 – безхребетних; в Unava (UA0000161) – 29 видів тварин, в тому числі: 2- ссавці, 17 – птахів, 1 – амфібій, 1 – рептилій, 3 – риб та 5 – безхребетних.

Під час проведення післяпроектного моніторингу в філії «Білоцерківське лісове господарство» на ділянках провадження планованої діяльності, а також суміжних з ними ділянок на відстані 100 метрів, місць зростання видів рослин і перебування рідкісних та зникаючих видів тварин, що входять до переліку Резолюції 6 Бернської конвенції не виявлено.

У випадку виявлення під час провадження планованої діяльності на ділянках рубок або поблизу в радіусі 100 м видів флори і фауни під охороною Резолюції 6 Бернської конвенції та природних оселищ, що за характерними особливостями відносяться до Резолюції 4 Бернської Конвенції і Зеленої книги України, будуть здійснюватися заходи відповідно до вимог природоохоронного законодавства.

3.2. Квартально-видільний перелік ідентифікованих місць зростання, перебування видів тварин та рослин, занесених до Червоної книги України, на місці провадження планованої діяльності

Детальна інформація про реєстрацію видів рослин та тварин виявлених на обстежених ділянках надається у звіті з конфіденційною інформацією.

3.3. Приналежність лісових ділянок до пралісів, квазіпралісів та природних лісів

Інформація про приналежність лісових ділянок філії «Білоцерківське лісове господарство» або їх частин до пралісів, квазіпралісів та природних лісів відповідно до вимог Методики визначення належності лісових територій до

пралісів, квазіпралісів і природних лісів (Наказ № 161 від 18.05.2018 р.).
представлена в Додатку Б.

В межах філії «Білоцерківське лісове господарство» природні ліси, праліси і квазіпраліси відсутні.

4. Моніторингові дослідження на ділянках планованої діяльності

Суцільні санітарні рубки проводилися в 2024 року відповідно до виписаних електронних лісорубних квитків <https://ps-lk.ukrforest.com/forest-tickets/index>. На ділянках, де завершено проведення рубок, складено Акти огляду місць використання лісових ресурсів.

Моніторинг за деревоживучими комахами в межах лісового фонду філія «Білоцерківське лісове господарство» ДП «Ліси України» і на місцях провадження планованої діяльності здійснюється щорічно шляхом обстеження територій, на яких спостерігається всихання деревини в результаті хвороб лісу або життєдіяльності шкідників.

Суцільну санітарну рубку проводили відповідно до лісопатологічного і санітарного обстеження всихаючих та послаблених насаджень (Акти лісопатологічного обстеження від 04.01.2024 р. і 28.08.2024 р.) і переліку заходів з покращення санітарного стану лісів (Перелік заходів від 22.02.2024 р. і 16.09.2024 р.) (Додаток Б).

На зрубках, що утворилися, у найкоротші строки планується створити лісові культури на всій придатній для цього площі восени 2024 р. або навесні 2025 р.

Моніторингові ділянки обиралися на різних стадіях розробки: до початку провадження планованої діяльності, підчас та після. Було обрано вісім моніторингових ділянок. Плановану діяльність завершено на 16 ділянках на загальній площі 21,4 га.

Аналіз розташування моніторингових ділянок, які відведені в суцільну санітарну рубку на 2024 рік показав, що три ділянки Снітинське лісництво (кв. 72 вид. 21, площа 1,1 га) входить до об'єкта Смарагдової мережі Unava (UA0000161), а Сухоліського лісництва (кв. 81, вид. 6,4, площа 0,7 га) і Володарського лісництва (кв. 4, вид. 28.1, площа 0,6 га) – до меж об'єкту Смарагдової мережі Ros river valley (UA0000272).

Основним періодом ідентифікації місцезростань рідкісних рослин був період активної вегетації та активної життєдіяльності видів безхребетних тварин. Саме в цей період види ідентифікувалися експертом, проводиться камеральний аналіз лісотаксаційних матеріалів із наступним рекогносцирувальним польовим обстеженням та із виконанням повторних уточнюючих обстежень протягом вегетаційного періоду.

Ділянки моніторингу філії «Білоцерківське лісове господарство» та їх характеристика представлені в описі.

Ділянка 1.

Снітинське лісництво, квартал 72, виділ 21, площа 1,1 га. Господарство — хвойне, порода – сосна. Ділянка входить до об'єкта Смарагдової мережі Unava (UA0000161). Номер лісорубного квитка № 20240306-000094 від 11.03.2024 р. Суцільну санітарну рубку завершено (Акт від 04.04.2024 р.). Спосіб очищення – комбінований.

Максимально збережено живий надґрунтовий покрив. Загальне проективне покриття рослинного покриву ділянки становить 0,6. На території планованої діяльності та ділянці моніторингу трав'яний покрив достатньо розвинений, що пов'язано з періодом активної вегетації. Живий надґрунтовий покрив формують: конвалія звичайна (*Convallaria majalis*), полин-нехворощ (*Artemisia campestris*), малина звичайна (*Rubus idaeus*), пагони тополі тремтячої (*Populus tremula*) пагони горобини звичайної (*Sorbus aucuparia*), пагони крушини ламкої (*Frangula alnus*), плаун булавовидний (*Lycopodium clavatum*), грушанка середня (*Pyrola media*), очиток їдкий (*Sedum acre*), багно звичайне (*Ledum palustre*), чорниця (*Vaccinium myrtillus*), брусниця (*Vaccinium vitis-idaea*), нечуй-вітер волохатенький (*Hieracium pilosella*), дзвоники персиколисті (*Campanula persicifolia*), біловус стиснутий (*Nardus stricta*), золотушник звичайний (*Solidago virgaurea*), ожика рівнинна (*Luzula campestris*), цмин піщаний (*Helichrysum arenarium*).

Ділянка 2.

Снітинське лісництво, квартал 38, виділ 9, площа 1,6 га. Господарство — хвойне, порода – сосна. Номер лісорубного квитка № 20240306-000073 від 13.03.2024 р. Суцільну санітарну рубку завершено (Акт від 04.10.2024 р.). Спосіб очищення – комбінований.

Максимально збережено живий надґрунтовий покрив. Загальне проективне покриття рослинного покриву ділянки становить 0,6. На території планованої діяльності та ділянці моніторингу трав'яний покрив достатньо розвинений, що пов'язано з періодом активної вегетації. Живий надґрунтовий покрив формують: конвалія звичайна (*Convallaria majalis*), полин-нехворощ (*Artemisia campestris*), малина звичайна (*Rubus idaeus*), пагони тополі тремтячої (*Populus tremula*) пагони горобини звичайної (*Sorbus aucuparia*), пагони крушини ламкої (*Frangula alnus*), плаун булавовидний (*Lycopodium clavatum*), грушанка середня (*Pyrola media*), очиток їдкий (*Sedum acre*), багно звичайне (*Ledum palustre*), чорниця (*Vaccinium myrtillus*), брусниця (*Vaccinium vitis-idaea*), нечуй-вітер волохатенький (*Hieracium pilosella*), дзвоники персиколисті (*Campanula persicifolia*), біловус стиснутий (*Nardus stricta*), золотушник звичайний (*Solidago virgaurea*), ожика рівнинна (*Luzula campestris*), цмин піщаний (*Helichrysum arenarium*).

Ділянка 3.

Білоцерківське лісництво, квартал 90, виділ 2, площа 0,4 га. Господарство — хвойне, порода – сосна. Номер лісорубного квитка № 20240305-000268 від 12.03.2024 р. Суцільну санітарну рубку завершено (Акт від 02.09.2024 р.). Спосіб очищення – комбінований.

На ділянці збережено насінники і дерева, які не підлягають вирубуванню. Збережено 14 дерев дуба звичайного і 1 – клена гостролистого.

Максимально збережено живий надґрунтовий покрив. Загальне проективне покриття рослинного покриву ділянки становить 0,6. На території планованої діяльності та ділянці моніторингу трав'яний покрив достатньо розвинений, що

пов'язано з періодом активної вегетації. Живий надґрунтовий покрив формують: конвалія звичайна (*Convalaria majalis*), полин-нехворощ (*Artemisia campestris*), малина звичайна (*Rubus idaeus*), пагони тополі тремтячої (*Populus tremula*) пагони горобини звичайної (*Sorbus aucuparia*), пагони крушини ламкої (*Frangula alnus*), плаун булавовидний (*Lycopodium clavatum*), грушанка середня (*Pyrola media*), очиток їдкий (*Sedum acre*), багно звичайне (*Ledum palustre*), чорниця (*Vaccinium myrtillus*), брусниця (*Vaccinium vitis-idaea*), нечуй-вітер волохатенький (*Hieracium pilosella*), дзвоники персиколисті (*Campanula persicifolia*), біловус стиснутий (*Nardus stricta*), золотушник звичайний (*Solidago virgaurea*), ожика рівнинна (*Luzula campestris*), цмин піщаний (*Helichrysum arenarium*).

Ділянка 4.

Снітинське (Дорогинське) лісництво, квартал 38, виділ 9, площа 1,6 га. Господарство — хвойне, порода – сосна. Номер лісорубного квитка № 20240306-000073 від 13.03.2024 р. Суцільну санітарну рубку завершено (Акт від 04.10.2024 р.). Спосіб очищення – комбінований.

Максимально збережено живий надґрунтовий покрив. Загальне проективне покриття рослинного покриву ділянки становить 0,6. На території планованої діяльності та ділянці моніторингу трав'яний покрив достатньо розвинений, що пов'язано з періодом активної вегетації. Живий надґрунтовий покрив формують: конвалія звичайна (*Convalaria majalis*), полин-нехворощ (*Artemisia campestris*), малина звичайна (*Rubus idaeus*), пагони тополі тремтячої (*Populus tremula*) пагони горобини звичайної (*Sorbus aucuparia*), пагони крушини ламкої (*Frangula alnus*), плаун булавовидний (*Lycopodium clavatum*), грушанка середня (*Pyrola media*), очиток їдкий (*Sedum acre*), багно звичайне (*Ledum palustre*), чорниця (*Vaccinium myrtillus*), брусниця (*Vaccinium vitis-idaea*), нечуй-вітер волохатенький (*Hieracium pilosella*), дзвоники персиколисті (*Campanula persicifolia*), біловус стиснутий (*Nardus stricta*), золотушник звичайний (*Solidago virgaurea*), ожика рівнинна (*Luzula campestris*), цмин піщаний (*Helichrysum*

arenarium).

Ділянка 5.

Сухоліське лісництво, квартал 81, виділ 6,4, площа 0,7 га. Господарство — хвойне, порода – сосна. Ділянка входить до меж об'єкту Смарагдової мережі Ros river valley (UA0000272). Номер лісорубного квитка № 20240229-000139 від 11.03.2024 р. Суцільну санітарну рубку завершено (Акт від 29.03.2024 р.). Спосіб очищення – комбінований.

Максимально збережено живий надґрунтовий покрив. Загальне проективне покриття рослинного покриву ділянки становить 0,6. На території планованої діяльності та ділянці моніторингу трав'яний покрив достатньо розвинений, що пов'язано з періодом активної вегетації. Живий надґрунтовий покрив формують: конвалія звичайна (*Convallaria majalis*), полин-нехворощ (*Artemisia campestris*), малина звичайна (*Rubus idaeus*), пагони тополі тремтячої (*Populus tremula*) пагони горобини звичайної (*Sorbus aucuparia*), пагони крушини ламкої (*Frangula alnus*), плаун булавовидний (*Lycopodium clavatum*), грушанка середня (*Pyrola media*), очиток їдкий (*Sedum acre*), багно звичайне (*Ledum palustre*), чорниця (*Vaccinium myrtillus*), брусниця (*Vaccinium vitis-idaea*), нечуй-вітер волохатенький (*Hieracium pilosella*), дзвоники персиколисті (*Campanula persicifolia*), біловус стиснутий (*Nardus stricta*), золотушник звичайний (*Solidago virgaurea*), ожика рівнинна (*Luzula campestris*), цмин піщаний (*Helichrysum arenarium*).

Ділянка 6.

Володарське лісництво, квартал 4, виділ 28.1, площа 0,6 га. Господарство — хвойне, порода – сосна. Ділянка входить до меж об'єкту Смарагдової мережі Ros river valley (UA0000272). Номер лісорубного квитка № 20240229-000235 від 29.02.2024 р. Суцільну санітарну рубку завершено (Акт від 29.03.2024 р.). Спосіб очищення – комбінований.

На ділянці збережено насінники і дерева, які не підлягають вирубуванню. Збережено 4 дерева сосни звичайної, 4 – дуба звичайного, 1 – липи дрібнолистої.

Порубкові рештки розкладені рівномірно.

Загальне проективне покриття рослинного покриву ділянки становить 0,6. На території планованої діяльності та ділянці моніторингу трав'яний покрив достатньо розвинений, що пов'язано з періодом активної вегетації. Живий надґрунтовий покрив формують: конвалія звичайна (*Convallaria majalis*), полин-нехворощ (*Artemisia campestris*), малина звичайна (*Rubus idaeus*), пагони тополі тремтячої (*Populus tremula*) пагони горобини звичайної (*Sorbus aucuparia*), пагони крушини ламкої (*Frangula alnus*), плаун булавовидний (*Lycopodium clavatum*), грушанка середня (*Pyrola media*), очиток їдкий (*Sedum acre*), багно звичайне (*Ledum palustre*), чорниця (*Vaccinium myrtillus*), брусниця (*Vaccinium vitis-idaea*), нечуй-вітер волохатенький (*Hieracium pilosella*), дзвоники персиколісті (*Campanula persicifolia*), біловус стиснутий (*Nardus stricta*), золотушник звичайний (*Solidago virgaurea*), ожика рівнинна (*Luzula campestris*), цмин піщаний (*Helichrysum arenarium*).

Ділянка 7.

Сквирське лісництво, квартал 64, виділ 5.1, площа 1,4 га. Господарство — хвойне, порода – сосна. Номер лісорубного квитка № 20240229-000125 від 01.03.2024 р. Суцільну санітарну рубку завершено (Акт від 15.04.2024 р.). Спосіб очищення – комбінований.

На ділянці збережено насінники і дерева, які не підлягають вирубуванню. Збережено 74 дерева сосни звичайної, 7 – граба звичайного, 9 – черешні, 3 – липи дрібнолистої, 18 – дуба звичайного, 3 – дуба червоного.

Максимально збережено живий надґрунтовий покрив. Загальне проективне покриття рослинного покриву ділянки становить 0,7. На території планованої діяльності та ділянці моніторингу трав'яний покрив достатньо розвинений, що пов'язано з періодом активної вегетації. Живий надґрунтовий покрив формують: конвалія звичайна (*Convallaria majalis*), полин-нехворощ (*Artemisia campestris*), малина звичайна (*Rubus idaeus*), пагони тополі тремтячої (*Populus tremula*) пагони горобини звичайної (*Sorbus aucuparia*), пагони крушини ламкої (*Frangula*

alnus), плаун булавовидний (*Lycopodium clavatum*), грушанка середня (*Pyrola media*), очиток їдкий (*Sedum acre*), багно звичайне (*Ledum palustre*), чорниця (*Vaccinium myrtillus*), брусниця (*Vaccinium vitis-idaea*), нечуй-вітер волохатенький (*Hieracium pilosella*), дзвоники персиколисті (*Campanula persicifolia*), біловус стиснутий (*Nardus stricta*), золотушник звичайний (*Solidago virgaurea*), ожика рівнинна (*Luzula campestris*), цмин піщаний (*Helichrysum arenarium*).

Ділянка 8.

Томилівське лісництво, квартал 77, виділ 2, площа 0,3 га. Господарство — хвойне, порода – сосна. Номер лісорубного квитка № 20240918-000105 від 18.09.2024 р. Суцільну санітарну рубку завершено (Акт від 18.10.2024 р.). Спосіб очищення – комбінований.

На ділянці збережено насінники і дерева, які не підлягають вирубуванню. Збережено 74 дерева сосни звичайної, 7 – граба звичайного, 9 – черешні, 3 – липи дрібнолистої, 18 – дуба звичайного, 3 – дуба червоного.

Максимально збережено живий надґрунтовий покрив. Загальне проективне покриття рослинного покриву ділянки становить 0,7. На території планованої діяльності та ділянці моніторингу трав'яний покрив достатньо розвинений, що пов'язано з періодом активної вегетації. Живий надґрунтовий покрив формують: конвалія звичайна (*Convallaria majalis*), полин-нехворощ (*Artemisia campestris*), малина звичайна (*Rubus idaeus*), пагони тополі тремтячої (*Populus tremula*) пагони горобини звичайної (*Sorbus aucuparia*), пагони крушини ламкої (*Frangula alnus*), плаун булавовидний (*Lycopodium clavatum*), грушанка середня (*Pyrola media*), очиток їдкий (*Sedum acre*), багно звичайне (*Ledum palustre*), чорниця (*Vaccinium myrtillus*), брусниця (*Vaccinium vitis-idaea*), нечуй-вітер волохатенький (*Hieracium pilosella*), дзвоники персиколисті (*Campanula persicifolia*), біловус стиснутий (*Nardus stricta*), золотушник звичайний (*Solidago virgaurea*), ожика рівнинна (*Luzula campestris*), цмин піщаний (*Helichrysum arenarium*).

Огляд місць заготівлі деревини, інших продуктів лісу та використання корисних властивостей лісів здійснюється на кварталах, що відпрацювали, здійснювалися бригадою лісового господарства з відведення і таксації лісосік та повторно – при обстеженні території провадження планової діяльності.

За результатами огляду місць заготівлі деревини та інших продуктів лісу на місцях планової діяльності у філії «Білоцерківське лісове господарство» складено Акти огляду місць заготівлі деревини, інших продуктів лісу та використання корисних властивостей лісів.

Під час рубок дерева, які потребували збереження, знаходилися за межами ділянки або були збережені. Спосіб очищення – комбінований.

За результатами проведення суцільних санітарних рубок можуть відбудуватися зміни типів оселищ (біотопів), які будуть визначені після завершення лісгосподарських робіт та розвитку живого надґрунтового покриву.

Обстеження територій провадження планової діяльності філії «Білоцерківське лісове господарство», огляд місць заготівлі деревини, інших продуктів лісу та використання корисних властивостей лісів проводили з метою виявлення повноти і правильності розробки лісосік, заготівлі другорядних лісових матеріалів, здійснення побічних лісових користувань, а також виявлення залишених недорубів, невивезеної деревини і другорядних лісових матеріалів здійснено за участі інженерно-технічних працівників підприємства.

Ділянки відведено правильно з проведенням необхідних польових робіт та оформленням відповідної технічної документації. Розроблення даних ділянок проводилось упродовж 2024 року. Контроль за правильністю розробки наведено у цьогорічному і наступних звітах.

Ознак порушень на місцях заготівлі деревини, правильності розробки лісосік, здійснення побічних лісових користувань не виявлено. На кожному лісосіку до початку її розробки складається карта технологічного процесу розроблення лісосіки (технологічна карта), яка з урахуванням конкретних умов відображає лісівничі та організаційні вимоги до виконання робіт.

У технологічних картах розроблення лісосік, зокрема, містяться:

- перелік підготовчих робіт;
- схема розробки лісосіки з нанесеними на неї виробничими об'єктами, устаткуванням, волоками тощо;
- способи проведення лісозаготівельних операцій (звалювання дерев, обрубкування сучків, трелювання, спуск, кряжування, сортування, штабелювання, навантаження деревини, очищення місць рубок);
- черговість розробки пасік;
- заходи щодо охорони праці;
- природоохоронні вимоги (запобігання ерозії ґрунтів, збереження підросту, залишення цінних дерев тощо).

ВИСНОВОК

1. Дослідження з післяпроектного моніторингу здійснювали з метою виконання Висновку з оцінки впливу на довкілля від 18.12.2023 року № 21/01-202371910890/1 планованої діяльності філії «Білоцерківське лісове господарство» ДП «Ліси України» «Використання лісових ресурсів у порядку проведення суцільних санітарних рубок (реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності 202371910890) і Плану проведення післяпроектного моніторингу.

На етапі післяпроектного моніторингу здійснює моніторинг щодо впливу суцільних санітарних рубок на види і природні оселища Смарагдової мережі, уточнено квартално-видільний перелік видів занесених до Червоної книги України на місці провадження планованої діяльності, а також ідентифікацію належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів.

2. Лісові масиви філії «Білоцерківське лісове господарство» включені до об'єкта Смарагдової мережі Ros river valley (UA0000272) в межах Томилівського лісництва (кв. 1-68, 82-96, 116-144, 148, 155, 160, 164, 165); Сухоліського лісництва (кв. 1-93, 121, 123); Володарського лісництва (кв. 1-20, 24-53, 73, 74, 76-79, 81-83, 86, 89, 98) і Білоцерківського лісництва (кв. 69-88, 143-163, 167).

До об'єкта Смарагдової мережі Unava (UA0000161) входять ділянки філії «Білоцерківське лісове господарство»: Веприківського лісництва (кв. 1-56, 58-90); Фастівського лісництва (кв. 1-5, 7-12, 17-22, 27-31, 33-90, 116-128) і Снітинського лісництва (кв. 60-87).

Аналіз розташування ділянок, які відведені в суцільну санітарну рубку на 2024 рік показав, що ділянки Томилівського лісництва (кв. 31 вид. 7, площа 2,7 га), Сухоліського лісництва (кв. 81, вид. 6, площа 0,7 га) і Володарського лісництва (кв. 4, вид. 28, площа 0,6 га) входять до меж об'єкту Смарагдової мережі Ros river valley (UA0000272). Ділянки Снітинського лісництва (кв. 72, вид. 21, площа 1,1 га; кв. 73, вид. 13, площа 2,9 га; кв. 64, вид. 8, площа 0,7 га; кв. 64, вид. 16, площа 0,9 га; кв. 65, вид. 4, площа 12,6 га; кв. 80, вид. 8, площа

2,0 га; кв. 89 вид. 19, площа 2,4 га та кв. 90 вид. 14, площа 2,0 га) входять до Unava (UA0000161).

3. В межах філії «Білоцерківське лісове господарство» природні ліси, праліси та квазіпраліси відсутні.

4. На ділянках філії «Білоцерківське лісове господарство», що включені до об'єкта Смарагдової мережі Unava (UA0000161) зустрічаються природні оселища під охороною Резолюції 4 Бернської конвенції, а саме фрагменти водних оселищ G1.1 Прирічкові та галерейні ліси із домінуванням *Alnus*, *Betula*, *Populus* чи *Salix* і G1.21: Мішані прирічкові затоплені та галерейні ліси – у Веприківському лісництві (кв. 1-5, 10, 16-21, 23, 33, 43, 50, 54); Фастівському лісництві (кв. 5, 11, 12, 29-31, 35-37, 51, 52) і Снітинському лісництві (кв. 89-90, 93); на ділянках, що включені до території об'єкту Смарагдової мережі Ros river valley (UA0000272): G1.7 : Термофільні листопадні ліси – в Білоцерківському (кв. 91 вид. 8; кв. 90 вид. 2) і Володарському (кв. 92 вид. 8) лісництвах; G1.8 : Ацидофільні дубові ліси – в Білоцерківському (кв. 104 вид. 8) і Томилівському (кв. 77 вид. 2) лісництвах; G1.11 : Прирічкові вербові ліси і G1.3 : Середземноморські заплавні ліси – у Володарському (кв. 68 вид. 4) лісництві та біотоп Д1.8 Антропогенні широколистяні ліси – в Томилівському (кв. 159 вид. 1, 2) лісництві.

На ділянка суцільних санітарних рубок філії «Білоцерківське лісове господарство» у 2024 р. не було виявлено природних оселищ (біотопів) під охороною Резолюції 4 Бернської конвенції та рослинних угруповань Зеленої книги України.

5. В межах об'єкту Смарагдової мережі Ros river valley (UA0000272) під охороною Резолюції 6 Бернської конвенції знаходиться 3 види рослин і 13 видів тварин, в тому числі: 3 – птахів, 1 – амфібій, 1 – рептилій, 6 – риб та 2 – безхребетних; в Unava (UA0000161) – 29 видів тварин, в тому числі: 2- ссавці, 17 – птахів, 1 – амфібій, 1 – рептилій, 3 – риб та 5 – безхребетних.

Під час проведення післяпроектного моніторингу в філії «Білоцерківське лісове господарство» на ділянках провадження планованої діяльності, а також

суміжних з ними ділянок на відстані 100 метрів, місць зростання видів рослин і перебування рідкісних та зникаючих видів тварин, що входять до переліку Резолюції 6 Бернської конвенції не виявлено.

У випадку виявлення під час провадження планованої діяльності на ділянках рубок або поблизу в радіусі 100 м видів флори і фауни під охороною Резолюції 6 Бернської конвенції та природних оселищ, що за характерними особливостями відносяться до Резолюції 4 Бернської Конвенції і Зеленої книги України, будуть здійснюватися заходи відповідно до вимог природоохоронного законодавства.

6. На ділянках суцільних санітарних рубок філії «Білоцерківське лісове господарство», протягом 2024 року не виявлено місць зростання рослин і перебування видів тварин, що занесені до Червоної книги України, постійного гніздування видів птахів, скупчення мігруючих птахів на ділянках, а також на суміжних з ними ділянках на відстані 100 метрів

Види флори і фауни, що знаходяться під охороною, зосереджені у об'єктах природно-заповідного фонду та ідентифікованих місцях локалізації раритетних видів фауни. Суцільні санітарний не будуть проводити в місцях виявлення охоронюваних видів занесених до Червоної книги України.

Уточнено квартално-видільний перелік видів рослин і тварин, занесених до Червоної книги України на території філії «Білоцерківське лісове господарство»,

Планована діяльність буде впливати на рідкісні та зникаючі види флори і фауни, занесені до списку Червоної книги України в межах екологічно допустимого, оскільки визначено їх точне місцезнаходження, відведено охоронні зони та рекомендовано здійснення комплексу заходів, щодо забезпечення просторової, видової, популяційної та ценотичної різноманітності і цілісності об'єктів рослинного світу, охорону умов їх місцезростання, а також невиснажливе використання.

7. Суцільні санітарні рубки проводилися в 2024 року відповідно до виписаних електронних лісорубних квитків <https://ps-lk.ukrforest.com/forest-tickets/index> відповідно до лісопатологічного і санітарного обстеження

всихаючих та послаблених насаджень (Акти лісопатологічного обстеження від 04.01.2024 р. і 28.08.2024 р.) і переліку заходів з покращення санітарного стану лісів (Перелік заходів від 22.02.2024 р. і 16.09.2024 р.).

8. Упродовж 2024 р. було обстежено 8 моніторингових ділянок, на яких суцільні санітарні рубки проводилися в 2024 року відповідно до виписаних електронних лісорубних квитків <https://ps-lk.ukrforest.com/forest-tickets/index>. Моніторингові ділянки обиралися на різних стадіях розробки: до початку провадження планованої діяльності, підчас та після. Плановану діяльність завершено на 16 ділянках на загальній площі 21,4 га.

Аналіз розташування ділянок, які відведені в суцільну санітарну рубку на 2024 рік показав, що три ділянки Снітинське лісництво (кв. 72 вид. 21, площа 1,1 га) входить до об'єкта Смарагдової мережі Unava (UA0000161), а Сухоліського лісництва (кв. 81, вид. 6,4, площа 0,7 га) і Володарського лісництва (кв. 4, вид. 28.1, площа 0,6 га) – до меж об'єкту Смарагдової мережі Ros river valley (UA0000272).

На ділянках, де здійснювали суцільні санітарні рубки і у сусідніх виділах на відстані 100 м не реєстрували видів флори та фауни, що занесені до Червоної книги України і Резолюції 6 Бернської конвенції, природних оселищ із Резолюції 4 Бернської конвенції та рослинних угруповань Зеленої книги України.

Ділянки відведено правильно з проведенням необхідних польових робіт та оформленням відповідної технічної документації. Розроблення даних ділянок проводилось упродовж 2024 року. Контроль за правильністю розробки наведено у щорічному і наступних звітах.

Ознак порушень на місцях заготівлі деревини, правильності розробки лісосік, здійснення побічних лісових користувань не виявлено.

Список використаних джерел

1. Андрієнко Т. Л., Перегрим М.М. (уклад.). Офіційні переліки регіонально рідкісних рослин адміністративних територій України (довідкове видання). — Київ : Альтерпрес, 2012. — 148 с.
2. Вінніченко Т. С. Рослини України під охороною Бернської конвенції / Вінніченко Т. С. — К.: Хімджест, 2006. - 176 с.
3. Кравець П.В., Лакида П.І., Кременецька Є.О., Тищенко В.М., Сагайдак А.В. та ін. Інституційна розбудова лісової сертифікації в Україні. — К.: ННЦІАЕ, 2009. — 250с.
4. Кременецька Є.О., Тищенко В.М., Сагайдак А.В. Методологія підходу щодо збереження ключових помешкань лісових тварин під час проведення рубок лісу // Лісове і мисливське господарство: сучасний стан та перспективи розвитку. Збірник наук. статей учасників міжнародної науково-практичної конференції. — Том 1. — Житомир, 2008. — С. 110 -114.
5. Національний каталог біотопів України / За ред. А.А. Куземко, Я.П. Дідуха, В. А. Онищенко, Я. Шеффера. - К.: ФОП Клименко Ю.Я., 2018. - 442 с.
6. Оселищна концепція збереження біорізноманіття: базові документи Європейського Союзу / Ред. О.О. Кагало, Б.Г. Проць. — Львів: ЗУКЦ, 2012. — 278 с.
7. Фауна України: охоронні категорії. Довідник / О. Годлевська, В. Різун, Г. Фесенко, Ю. Куцоконь, І. Загороднюк, М. Шевченко, Д. Іноземцева; ред.. О. Годлевська, Г. Фесенко. — Видання друге, перероблене та доповнене. — Київ, 2010. — 80 с.
8. Фесенко Г. В. Птахи фауни України (польовий визначник) / Г.В. Фесенко, А.А. Бокотей. — К., 2002. — 416 с.
9. Червона книга України. Рослинний світ / за ред. Я. П. Дідуха - К.: Глобалконсалтинг, 2009. - 900 с.
10. Червона книга України. Тваринний світ / за ред. І. А. Акімова - К.: Глобалконсалтинг, 2009. - 600 с.

СПИСОК ВИКОНАВЦІВ

Доктор біологічних наук,
професор, завідувач кафедри екології

A handwritten signature in blue ink, consisting of stylized, cursive letters that appear to be 'N.O. Voloshina'.

Волошина Н.О.

ДОДАТКИ

Додатки надаються у звіті з конфіденційною інформацією.